

Déli Hirlap

KERESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Timisoara-Belváros, Mentgyörgy-tér 4. szám. • Telefon este 9 óráig 2-52, aszond 10. vagy 2-42. szám. • ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÜLFÖLDÖN: havonként 110 Lel, negyedévre 430 Lel, félévre 600 Lel, egész évre 1200 Lel vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK TEMESVÁROTT ÉS VIDÉKEN KÖZ-
RESZTÉSSEL: havonként 60 Lel, negyedévre 240 Lel, félévre
480 Lel, egész évre 900 Lel. • Kéztisztviselők, valamint
állami nyugdíjasok részére havonként 60 Lel, egy negyed-
évre 240 Lel, egy félévre 480 Lel és egy egész évre 900 Lel

VI. ÉVFOLYAM * 186. SZÁM TIMISOARA, 1930 AUGUSZTUS 16, SZOMBAT ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

Szent Gellért

pök kilencszáz esztendővel ezelőtt papjai kíséretében a Duna-Tisza-Maros vidékére, hogy elfoglalja a Szent István király által alapított eszanádi püspökség széket. A jámbor életű püspök vadont talált itt és a vadonban fékezhetetlen, rakoncátlan lelkű lakott. Szent Gellért szavaival, odaadásával, jóságával megszeli a népet, melynek tanácsadója, oktatója és atyja lett. A szentéletű püspök működésének hatása a századok során sem enyhült el, mert hozzája méltó utódai gondoskodtak róla, hogy a eszanádi egyházmegye katolikusai megmaradjanak a jelenben, becsületességben, szorgalomban és minden jó emberi tulajdonságban. Aztán jött a háború és a háború utáni békeszerződések tömege. Európa térképe megváltozott, országok határai eltolódtak. A Duna-Tisza-Maros köze három ország között szellett meg. A eszanádi katolikus egyházmegye, amely ezen a területen fekszik, szintén három állam között tagozódott szét. És a pápai döntés az lett, hogy a eszanádi egyházmegye nemcsak területileg, hanem egyháziilag is három részre szakadjon. Romániában így a atotta meg a Vatikán a temesvári püspökséget, amely a mai napon kezdi meg működését. Életének első napján önkéntelenül is arra kell gondolnunk, hogy Szent Gellért hagyományait nem osztották három részre, mert azok oszlatlanok és egyik a régi egyházmegye minden részén. Éppen azért reméljük, hogy azok a hagyományok, amelyek nemcsak a hitélet ápolására, hanem az egyházmegyében lakó különböző nemzetiségek kulturájának megbebecsülésére is köteleznek, a jövőben is esorítatlanul maradnak és érvényesülni fognak. Reméljük, hogy Szent Gellért példája továbbra is élni fog itt ezen a tájon és a temesvári püspökség mindenkor vezetői úgy fogják az egyházmegyét kormányozni, mint ahogy azt maga Szent Gellért tenné, ha nemcsak lelkileg, hanem testileg is élne közöttünk. Szent Gellért nemcsak püspöke, hanem oktatója és atyja is volt híveinek. És mint jó atyja nem tett közöttük különbséget, nem nézte, ki milyen anyától született, hanem mint gazdag gyermekeit egyformán szerette őket. Szent Gellért hagyományainak ez a legfontosabbika és ennek a jövőben sem szabad elmúlnia.

Borzalmas vasuti össze- ütközés nyolc halottal

A Bukarest—konstancai vonalon borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Halottak, súlyosan sebesültek hörgése ismét égbekiáltóan figyelmeztet, hogy a vasutnál valami nincsen rendben. Ezt a hiányzó valamit sem leépítéssel, sem a különböző racionalizálási intézkedésekkel nem lehet elérni, hanem fegyelmezett, odaadó emberek alkalmazásával.

Tegnap reggel hét órakor a bukaresti északi pályaudvarról menetrendszerűen indult el a Bukarest—konstancai gyorsvonat, amelynek ugyancsak a menetrend szerint ezen a vonalon levő Seceleanu állomáson kell keresztülhaladnia a Konstanca—bukaresti gyorsvonatot. Az előírás szerint a Bukarest—konstancai gyorsvonat féliz órákora érkezik Seceleanu állomásra, ott megáll és bevárja, amíg a Konstanca—bukaresti gyorsvonat az állomáson keresztül rohog. A Bukarest—konstancai gyorsvonat délelőtt féliz órákora menetrendszerűen érkezett meg Seceleanu állomásra, ahol megállt.

Abban a pillanatban, amikor a bukaresti gyors befutott az állomásra, már látható volt az ötven kilométeres sebességgel közeledő konstancai gyorsvonat mozdonya.

A következő percben megdöbbenve vette észre a vasuti személyzet, hogy a konstancai gyorsvonat ugyanarra a vágányra fut, amelyen már a bukaresti gyorsvonat áll. Amikor az utasok észrevették a velük szembe közeledő gyorsvonatot, borzalmas pánik keletkezett. Ki az ablakon, ki az ajtón igyekezett leugrani a vonatról. Sok idő azonban nem volt és az összeütközés bekövetkezett.

A konstancai gyorsvonat ötven kilométeres sebességgel beleszaladt a bukaresti gyorsba. Iratározatos kiahálás, iajgatás, halálhörgés töltötte be a levegőt.

Az összeütközés szinte leirháthatlan erejű volt. A két mozdony egymás tetejére futott és a szó szoros értelmében pozdorjává zuzódott. A bukaresti gyorsvonat első három,

amíg a konstancai gyors első két személykocsija darabokra tört. A megmenekült utasok és a seceleanui állomás vasuti személyzete azonnal megkezdte a mentési munkálatokat. Nyomban Bukarestbe telefonáltak és értesítették az északi pályaudvar vezetését a borzalmas vasuti szerencsétlenségről. Azonnal segélyvonatot indítottak utnak orvosokkal és munkásokkal.

Délelőtt tizenegy órákora érkezett meg a segélyvonat, addigra azonban a romok alól már nyolc halottat és kilenc sebesültet húztak elő.

A munkások hozzáállták a romok eltakarításához, amely még nem nyert befejezést és valószínű, hogy a katasztrófa áldozatainak a száma még növekedik.

A segélyvonattal vasuti vizsgálóbizottság érkezett a helyszínére, amely megállapította, hogy a szerencsétlenséget a vasuti váltóór bűnös könnyelműsége idézte elő, aki a váltót nem kezelte helyesen és mindkét vonatot ugyanarra a vágányra irányította. Megállapította a bizottság, hogy felelősség terheli a forgalmi tisztet is, akinek kötelessége lett volna a váltóór munkáját ellenőrizni. A pályán a romok eltakarítása egészen a késő esti órákig tartott és a forgalmat egész nap átszállással bonyolították le. A bukaresti északi pályaudvaron azoknak a hozzátartozói körében, akik valamelyik családtagjukat várták a konstancai vonattal, szívbemarkoló jelenetek játszódtak le, mert senkisémet tudta, hogy kik a halottak és a sebesültek.

Hasonló jelenetek ismétlődtek meg Konstancában is. A vizsgálat a katasztrófa körül tovább folyik.

A tegnapi nap az államvasutak történetében végzetes lehetett volna, mert egy másik borzalmas szerencsétlenséget sikerült elhárítani. A Nagyvárad—bukaresti személyvonat a Brassó—Bukarest közötti vonalon levő Posada állomáson menetrendszerűen megállt, mert itt találkozik a Bukarest—nagyváradai gyorsvonattal. A személyvonat

mozdonyvezetője azonban hasztalan igyekezett a vonatot megállítani, mert a mozdony fékje elromlott. A személyvonat tehát rendes sebességgel rohogott át a posadai állomáson.

Az állomás személyzetében meghült a vér, mert tudták, hogy percekben belül itt kell lennie a bukaresti gyorsvonatnak, amely már utban van az állomás felé és így a nyílt pályán feltétlenül összeütközik a személyvonattal.

A személyvonat személyzete kézfékekkel igyekezett a vonat sebességét csökkenteni és a vonatot megállásra bírni. A gyorsvonat mozdonyvezetője látta a feléje közeledő vonatot és sikerült mozdonyát megállítani. Ugyanekkor a személyvonat vezetője is emberfeletti fáradtsággal szintén megállította a mozdonyát.

A két vonat a nyílt pályán egymástól alig tíz méternyi távolságban állt meg.

A vizsgálat megállapította, hogy a fékromlásért a személyvonat mozdonyvezetőjét felelősség nem terheli.

A KORONÁZÁS ÉS A KÜLFÖLD. Bukarestből jelentik, bár a koronázás időpontja még nem nyert megállapítást, de a belügyminiszteriumban már szorgalmasan dolgoznak a koronázás előkészületein. A koronázásra vonatkozólag Titulescu állítólag fontos külföldi megbízatást kapott az uralkodótól.

A NÉPSZÖVETSEG ELÉ VISZIK ÜGYUKET A KETTŐS BIRTOKOSOK. A kettős birtokosok, akiknek földje Jugoszláviába is nyúlik és amelyet a jugoszláv kormány kisajátított, többször kérték már a román kormányt, járjon közbe a jugoszláv kormánytól birtokaik szabaddátétele ügyében. Kräuter Ferenc dr. bányász képviselő ebben az ügyben újabb emlékiratot nyújtott be a kormánynak és közli, amennyiben nem intézi el Jugoszlávia a kérdést, úgy azt a Népszövetség elé viszik. Ilyen kettős birtokosok különösen Zsombolya környékén vannak nagy számban.

Lippán és Radnán ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hirlap, mint Temesvárott

Folyik a vér török-perzsa harc-téren

Bukaresti diplomáciai körökben nagy feltűnést kelt, hogy a Földközi tengeri angol flotta három egysége és a hozzátartozó kisebb cirkálók augusztus tizenkilencedikén meglátogatják a konstancai kikötőt. A látogatást az angol admirális minden előzetes bejelentése nélkül eszközlik és így ez a konstancai megjelenés az angol admirális saját kezdeményezése. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a váratlan konstancai látogatás mögött sokkal mélyebb dolgok rejtőznek. Ezeknek a köröknek a nézete szerint Anglia ezzel az alanti három cél közül valamelyiket akarja elérni.

1. A látogatás célja az lehet, hogy az angol admirális segítségével legyen a román flottavezetőségnek az új

Az angol flotta Konstancában tüntet a szovjet ellen

Bukaresti diplomáciai körökben nagy feltűnést kelt, hogy a Földközi tengeri angol flotta három egysége és a hozzátartozó kisebb cirkálók augusztus tizenkilencedikén meglátogatják a konstancai kikötőt. A látogatást az angol admirális minden előzetes bejelentése nélkül eszközlik és így ez a konstancai megjelenés az angol admirális saját kezdeményezése. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a váratlan konstancai látogatás mögött sokkal mélyebb dolgok rejtőznek. Ezeknek a köröknek a nézete szerint Anglia ezzel az alanti három cél közül valamelyiket akarja elérni.

1. A látogatás célja az lehet, hogy az angol admirális segítségével legyen a román flottavezetőségnek az új

flottabázis kiépítésében.

2. Lehet, hogy Anglia a konstancai látogatással tüntetni akar Oroszország ellen és ezzel is igazolja, hogy a Dardanellákban továbbra is Anglia marad az ur.

3. Az sincsen kizárva, hogy az angol hajóraj konstancai megjelenése a török-perzsa háborúval áll összefüggésben. Tudni vélik, hogy a török-perzsa konfliktusban az angol kormány Perzsiát támogatja, mert az angol nagyparnak és tőkének súlyos érdekeltségei vannak Perzsiában. A kormány az angol flottaegység konstancai látogatásáról ezideig semmiféle hivatalos közleményt nem adott ki és így a kombinációk tovább tartanak.

bolydának: reggelre a szép Cardlie kisasszony eltűnt. A vizsgálat megállapította, hogy második emeleti szobájából az ablakon keresztül az esőcsatornán leereszkedett az intézet kertjébe, átmászott az öt méter magas falon, aztán gyalog ment a tizenkét kilométernyi távolságban levő Folkestoneba, ahonnan autótakszin utazott Doverbe. Az esetről az újságok egy névtelen levélből szereztek tudomást, amelyet a leány egyik barátjának írt a szerkesztőségeknek. A levélíró így emondja, hogy Vera Cardlie tavaly Párisban megismertette egy parkettáncossal, akibe beleszeretett. A táncos, akinek egyetemi diplomája van és művészetével sokat keres, megkérte a leány kezét. A szülők nem látni sem akarták a házasságról és a makacsuló leányt tébolydába zárták. A levélíró megírta azt is, hogy Vera Cardlie Franciaországba hajózott, ott találkozott szerelmével, akivel most együtt van Nizzában.

Veszélyes a város engedélye nélkül építkezni

Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a város külső részeiben mindenféle bejelentés és engedély nélkül építkeztek. Az ilyen építkezéseknél rendszerint figyelmen kívül hagyták az építési szabályrendelet előírásait is. Schmitz Ferenc dr. aligármester tegnap délelőtt Horsea városi főmérnök és Suciu dr. városi építész kíséretében bejárta az egyes városrészek külső területeit és megsejmelte az ottani építkezéseket. Több szabálytalanul emelt építményt találtak, azonkívül vannak olyan házak is, amelyeknek frontja kisebb van a szomszédos épületekénél. A város utasítani fogja a szabálytalanul épített házak tulajdonosait, hogy a szükséges kiigazításokat eszközöljék, amennyiben pedig az nem lehetséges, úgy intézkedni fog az épületek lebontása iránt.

Találos kérdés:

Vagy van, vagy nincs és ha van, akkor miért nincs?

Bocu Szevér kormányzó rendeletére a kormányzóság megyéiben bizottságok alakultak az agrársérelmek orvoslására. A temesi bizottság elnöke Boleantu Valér dr. prefektus és ez a bizottság augusztus tizenharmadikán már megkezdte munkáját. A bizottság hétfőn Lippára megy és a főszoababiróságon jelentkeznek a bizottság előtt mindazok, akiknek az agrárkérdésekkel, kisajátításokkal kapcsolatban bármilyen panaszuk van. Amennyiben a helyzet úgy kívánja, a bizottság tagjai az egyes községekbe is elmennek. A lippai járás után valószínűleg a nagyszentmiklósi kerül sorra, mert a munkát november elsejéig be kell fejezni. A lippai járásban a magyarság panaszai nem oly nagymérvűek és az igazi magyar agrársérelmek igazságos elintézése a bizottságra a többi járásokban vár. Ezzel kapcsolatban a temesi agrártanácsos továbbra is fentartja, hogy a háromezerkétszáz hold állami feleslegbe legiónáriusokat helyeztek birtokba és ebből a tartalékföldből ma csupán nyolcszázharminc hold van Ócsánadon és Törökszákoson ötvenhat hold. Ezzel szemben a prefektus háromezerkétszáz hold tartalékföldre hivatkozik. Szeretnénk most már tisztán látni. Van-e tartalékföld vagy nincs? Ha van, úgy miért áll érdekében az agrártanácsosnak létezését letagadni? Ha meg nincs, akkor, miképpen tud róla a prefektus?

Szovjetkémek hálózta be egész Besszarábiát

Besszarábiában az eddigiektől eltérő újabb és sokkal nagyobb arányú kommunista szervezkedést és összeesküvést lepleztek le. A nyomozás három hete tart és most nyert befejezést. Balti városában tizenöt oroszországi szovjetkém tettek ártalmatlanná, akik hamis nevek alatt éltek az országban és folytatták veszedelmes mesterségüket. Briceva, sorocamegyei községben negyven kommunistát vettek őrizetbe. A kommunista szervezkedés vezetője egy Grünberg nevű banktisztviselő volt. A hotinmegyei Marculesti községben tizenhat szovjetkém került a hatóság kezébe, míg Besszarábia számos más helyén összesen száz letartóztatást eszközöltek. A megejtett házkutatások alkalmával nagyon sok

olyan iratot találtak, amelyekből megállapítást nyert, hogy ez a kém-szervezet egyenes összeköttetést tartott fenn a szovjet moszkvai központjával és onnan utasításokat kapott. Ezenkívül megállapítást nyert az is, hogy a legújabbban leplezett kém-szervezet tagjai közvetlen futárszolgálat útján küldtek pontos jelentéseket Moszkvába. A hatóság egyelőre folytatja a nyomozást, mert valószínű, hogy a most leplezett kommunista szervezet az ország többi kommunista csoportjaival is levelezett és érintkezett. A száz letartóztatott egyént erős rendőri fedezet mellett Kisevbe szállították és tulajdonképpen ott indul meg a részletes vizsgálat, amely számos meglepetést ígér.

Megszökött a tébolydából, ahova azért zárták, mert beleszeretett egy táncosba

Az angliai Broughton város elme-gyógyintézetében közel egy esztendő óta tartották ápolás alatt egy Vera Cardlie nevű leányt. Senki nem tudta az ápolószemélyzet közül, hogy milyen lelki betegségben szenvedhet a

szép és fiatal leány, aki mindig józanul viselkedett, világosan és tisztán beszélt minderről és egyre azt állította magáról, hogy akarata ellenére tartják az elme-gyógyintézetben. Néhány nap előtt szenzációja volt a té-

Megfojtotta gyermekét, azután öngyilkos lett

Oroszházán Gyugyella István napszámos a munkából hazatérve zárva találta lakása ajtaját és minthogy zörgetésére senki nem jelentkezett, betörte az ajtót. Nagy rémülettel látta, hogy tizenegy hónapos kislánya a szekrény előtt a földön holtan fekszik és nyaka köré cukorspárga van csavarva, amellyel megfojtották. Gyugyella jajgatására összesereglettek a szomszédok és amikor a napszámos feleségét keresték, azt a kamrában egy szögön felakasztva találták. Az asszony bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy öngyilkos lett, de magával viszi gyermekét is. Tettéknek okát nem jelöli meg, mindössze arra kéri a hatóságot, ne boncolják föl.

A régi idők betyárromantikája elevenedett meg a bíróság előtt

A temesvári ítélőtábla tegnap a krassói betyárvilág egyik fejezete foglalkoztatta. A Resica-Ferencaiva közötti országuton tavaly nyáron a régi idők betyárromantikájára emlékeztető vakmerő rablás történt. Fegyveres banditák megtámadták a Resica-művek tisztviselőit, akik hétszáz ezer lejt akartak Ferencaivára szállítani, hogy a munkások bérét kifizessék. Kocsijuk már-már elérte a falu határát, amikor egyszerre sortűz fogadta őket. A golyók az egyik lovat megölték, mire a kocsis kénytelen volt megállni. Az erdőből akkor több álarcos bandita ugrott ki és a vaskazettát a kocsirol leemelve ismét eltűntek. Mire a tisztviselők a csendőrökkel visszatértek, a banditáknak már nyomuk veszett. A rablás ügyében a csendőrség erélyes nyomozást kezdett, amely hosszú idő múlva sikerrel járt. A csendőrség letartóztatta az egész bandát és az oraviceai törvényszék több tárgyalás után rablás miatt Matei Miklós négy évi súlyos börtönre, Popovici Pétert és Suciu Pált három-három évi börtönre, Popescu Pétert két évre, Olar-Liuba Miklóst két évre, Ofiteru Zakariást hét hónapi börtönre és Miclosina Pétert négy hónapi fogházra ítélte. Felelősség folytan az ügy a temesvári ítélőtábla elé került, amely tegnap hosszas tárgyalás után az ítélet kihirdetését augusztus huszonegyedikére halasztotta.

Aggastyán megölte szegényházi társát

Két hónap előtt különös gyilkosság történt a lovrini szegényháznál: Zeller Ferenc hetvenkilenc éves szegényházi ápoló két fejszecsapással megölte mellette alvó Feiler József nevű társát. Zeller letartóztatták és ügyében tegnap készítették el Jonascu Miklós vizsgálóbíró a véghatározatot, amelyben Zeller erős felindulásban elkövetett emberölésben kéri megbüntetni. Zeller tegnap cellájából elővezették a vizsgálóbíróhoz, aki kihirdette előtte a döntését. Zeller értelmetlenül hallgatta a vádat. A vizsgálat nem tudta megállapítani, hogy Zeller miért gyilkolt. Zeller tegnap aziránt érdeklődött, hogy miképpen juthatna az egyik lovrini bankban levő kétezereztíz lejt pénzéhez. A vád egy eszeppet sem érdekelt. Valószínű, hogy a vizsgálóbíró hivatalból elrendeli Zeller, a hetvenkilenc éves gyilkos, elmeállapotának a megvizsgálását.

Butor
háló, ebédli, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók
Kutty Rezső butorgyáros
Temesvár III. Dózsa-utca 4.

HIREK

Magyar csárda

Amerikában eredeti berendezéssel, de — bor nélkül

Erdekes vendége van a magyar fővárosnak: Kiss Lajos Amerikában élő magyar Budapestre jött. A látogatás mögött egy a közeljövőben megvalósuló üzlet húzódik meg. Nem kevesebről van szó ugyanis, mint arról, hogy Kiss Lajos a newyorki színháznegyed központjába alföldi csárdát varázsol. A terv megvalósításához amerikai alapossággal látott hozzá. Az egész csárda berendezését ugyanis Magyarországról szerzi be. Az asztalokat, padokat Hódmezővásárhelyről, edényeket, kulacsokat Pécsről, csikós ruhákat Debrecenből, a kolumpokat a Nyírségből, míg a cifra szüret, melyet a postás fog viselni Kunságról szerzi be. A csárda ugy berendezésben, mint a vendégek kiszolgálásában a leghübb mását fogja majd adni az alföldi csárdának. Még mestergerendás menüzet, bubos kemence is lesz. A magyar ruhába öltöztetett cigánybanda csak magyar nótákat játszik majd, az asztalra pedig csak magyar ételek kerülhetnek. Bizonyos, hogy az egzotikumokra hajlamos amerikaiak körében csakhamar nagy népszerűsége tesz majd szert a magyar csárda. Nagy baj azonban, hogy nem lehet bort árulni, mert az bizonyos, hogy a jóféle töltött káposztára és gulyásra bőven fogy a ital. Bor nélkül pedig alföldi magyar csárdát nehezen lehet elképzelni.

A DÉLI HIRLAP legközelebbi száma a mai ünnepre való tekintettel vasárnap korán reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Nagyboldogasszony napja.** A keresztény egyház ma ünnepli meg Nagyboldogasszony napját. A templomokban délelőtt ünnepi istentiszteletek és szentbeszédnek lesznek. A katolikus templomokban külön emlékeznek meg arról, hogy az ujonnan létesített temesvári püspökség a mai napon lép jogilag életbe.

— **Tömegnyugdíjazás a városházán.**

A temesvári kormányzóság Hermann—Bugariu—Darabantiu reviziós tanácsa harmincadik szolgálati évük betelével a következő városi tisztviselőknek augusztus elsejével való nyugdíjba helyezését rendelte el: Weltner Ármán, Benrad Virgil, Schimmer István, Horváth János, Wild Károly, Ott Imre, Wiener Ferenc és Tumo Antal városi tisztviselők, valamint Balosu Dénes mérnök. A korhatár elérése folytán a következők kerülnek nyugdíjba: Fínke Árpád, Sturm Ede, Thill Gyula tisztviselők, Juszki Károly és Mayer Alajos kéményseprőmesterek, Huhn Irma városi zenetanár, Dobosan Gábor irodaszolga. Ezek a tisztviselők a kerületi nyugdíjbizottsághoz nyugdíjuk rendezése végett kötelesek kérvényeiket beadni.

— **Magyar tudós halála.** Budapesten meghalt hetvenhárom esztendőskorában Kis János dr. egyetemi tanár, a magyarországi teológusok legismertebb tudós tagja. Kis János dr. a hetvenes években Temesvárott működött mint pap és abból az időből még számos barátja él a városban.

Az utolsó Habsburg-uralkodó bizalmas barátjának naplója lerántja a leplet a világháború kulisszatitkairól

Szeptember hónapban szenzációs a világháború és az azt követő esztendőök kulisszatitkait leleplező történelempolitikai munka kerül a német könyvpiacra a bécsi Amalthea-Verlag kiadásában. Erdődy Tamás gróf, néhai IV. Károly bizalmas barátja, akit az utolsó Habsburg uralkodó nyomban trónralépése után magához vett, elhatározta, hogy hatalmas kötetekre rugó naplóját és aktagyűjteményét átadja a nyilvánosságnak. Erdődy Tamás gróf a világháború alatt és az azt követő viharos időben igen nagy szerepet játszott a kulisszák mögött. Mint gyermekkori játszótárs, az uralkodó reá bízta a legkényesebb feladatokat. Így ő volt a kurirja a titokzatos Sixtus-féle béketárgyalásoknak, ő csempészte át a svájci határon álruhában és hamis utlevéllel a békefeltételeket tartalmazó leveleket, ő tárgyalt személyesen Sixtus páрмаi herceggel, Zita legidősebb fivérével és végül ő hozta Bécsbe IV. Károlyval való személyes megbeszélésre az ellenség hadseregében harcoló páрмаi hercegeket.

Erdődy Tamás gróf az összeomlás után is fenntartotta az összeköttetést Svájcba emigrált császári és királyi barátjával és az 1921.

évi husvétii királypuccs megrendezése az ő műve volt. Károlyt ő rejtette el a bécsi Landskrongasse-i palotájában és ő csempészte át a magyar határon. A királypuccs rendezése miatt az osztrák kormány örökre kitiltotta Ausztria területéről. Erdődy Tamás grófot az indította memoirjainak kiadására, hogy az összes eddig megjelent háborús emlékiratok teljesen hamis beállításban ismertetik néhai IV. Károly békeakcióit, valamint a királypuccsok előzményeit. Ezekon kívül azonban Erdődy gróf naplójegyzetei helyes megvilágításba helyezik a világháború számos kimagasló eseményét, így például a német buvárhajóharc előzményeit, az osztrák-magyar légiflotta tökéletlenségét, Tisza István gróf bukásának körülményeit, Briand szerepét a királypuccsban, a nyugatmagyarországi magyar-osztrák harcokat, stb. Kétségtelen, hogy a kiméletlen őszinteséggel megírt és semmit sem elpalástoló munka világpolitikai szenzáció lesz. A könyvet Erdődy Tamás gróf naplójának felhasználásával Szemere Pál, a Bécsben működő ismert magyar publicista írta Erich Czech német író társaságában.

— **Bánsági ezredes halála.** Jivanovici Jenő ezredes negyvennégy esztendőskorában Branestiban meghalt és az ottani temetőben helyezték örök nyugalomba. Jivanovici ezredes, aki Karánsebesen született, az osztrák-magyar hadsereg tisztje volt, az imperiumváltozás után pedig átlépett a román hadseregbe. Már közel egy éve betegeskedett és most megváltotta szenvedéseitől a halál. Temesvárott sok ismerőse és barátja volt, akik bizonyára mély részvétellel értesülnek haláláról.

• Az „Előre“ ma estére tervezett Garden-partija kedvező idő esetén vasárnap, augusztus 17-én lesz megtartva. 9 órai kezdettel.

• Ha Temesvárra jön, kérje mindennütt az ingyenes tájékoztatót. (Conducatorul prin Timisoara.)

— **Duschnitz Miksa kettős jubileuma.**

Duschnitz Miksa temesvári kereskedő ma ünnepli meg ezüst lakodalmat feleségével, született Schwarz Leonórával. A mai jubileum egybeesik Duschnitz Miksa kereskedői pályájának harmincadik évfordulójával. Ebből az alkalomból a kettős jubileumot üli Duschnitz Miksát, aki a kereskedelmi társadalomnak ismert és becsült tagja, bizonyára számosan keresik föl üdvözléseikkel.

— **Megüresedett plébánia.** A temesvári egyházmegye vezetősége a Bálint Ferenc dézsánfalvai esperesplébános halálával megüresedett plébános állásra pályázatot hirdetett. Mindazok, akik ezt a plébániát elnyerni óhajtják, felszerelt kérvényeiket augusztus huszonharmadikáig a temesvári aulához nyújthatják be.

Három elválaszthatatlan fogalom:

Óriási kínálat
Legkedvezőbb bevásárlás

Lipcsei mintavásár

1600 árucsoport
9600 gyáros és nagykereskedő
24 országból; ezenkívül a külföldi vásárlóknak nagyszámú szakmailag szervezett áruház áll rendelkezésre, amelyeknek megbízottai a szövetségi iroda újján elérhetőek.

Éljen a kedvező alkalommal,
amelyet nyújt az

augusztus 31-én kezdődő

Lipcsei őszi mintavásár

Látogassa meg egyben az „IPA“ (Nemzetközi szörme- és vadászati kiállítást)

Felvilágosítást nyújt a LEIPZIGERMESSAMT, LEIPZIG vagy íb. képviselője:

ANGERBAUER JENŐ, TIMISOARA
I., Str. General Praporgescu 3

Vizum 60 lei

Vasuti bérlet 100 lei

Herzlnél, Str. I. Vacarescu 2
(Bem-utca)

Telefon 1604. Utlevegüyekben díjmentes felvilágosítás. Legrégibb, legmegbízhatóbb iroda.

— **Brach József temetése.** Buzián tegnap délelőtt nagy részvét mellett végbe Brach József volt temesvári piarista rendházi főnök temetése. A beszentelési szertartást Kiss Lajos prelátnak kanonok végezték, aki megható beszédet tartott. Az elhunyt kartársai nevében Tóth János piarista gimnáziumi igazgató beszélt. A temetésen nemcsak rokonsága és Buziás egész lakossága vett részt, hanem igen sokan voltak Temesvárról a piarista rendház és belvárosi hitközség — amelynek elhunyt egyháztanácsosa volt — részéről is.

— **Temesvári ügyészek szabadságára.** Popescu Marin ügyész szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatalát. Radulescu Aurél ügyész a szabadságon levő Mihalescu Marin vezetőügyészt helyettesíti, augusztus tizenhétedikén kezd meg a szabadságát és ekkor Popescu Marin veszi át a temesvári ügyészség vezetését.

Aranyeres fájdalmait biztosít csak a

HAEMORSA

végbélkup vagy kenőcs szünteti meg.

— **Román templombucsu.** Az ezüstbetvárosi görög keleti román hitközség ma ünnepli meg templomának felszentelési évfordulója alkalmából a bucsut. Délelőtt istentisztelet lesz, amely után a szokásos népünnepélyek következnek. Délelőtt a templom előtt sétahajóverseny és tánc, este pedig a N. votny-teremben műsoros előadás mulatság lesz.

Megszüntetik a resicai vámhivatalt. A resicai kereskedők könnyítésére a lugosi vámhivatal két évtől Resicán fiókhivatalt létesített. A lugosi vám most elhatározta, hogy a resicai vámhivatal gyér fogalmára való tekintettel a hivatal megszűnteti és a resicai kereskedők áruikat a jövőben a lugosi vámnak fogják elvámolni.

Solingeni acéláru
beretvák, ollók,
hajvágógépek
választékban

Fraz Tejnor & Co

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth-tér 1. Tel. 61

— **Bucus a Gyárvarosban.** A gyárvarosi római katolikus hitközség vasárnap, augusztus tizenhetedikén, rendezte meg hagyományos bucsuját. A bucsura nagyban folynak az előkészületek és a hitközségi vezetőség felkérte mindazokat, akik a bucsu sikeréhez adományaikkal hozzájárulni óhajtanak, hogy azokat a Mercur-féle üzletben (Kossuth Lajos-tér) adják át, ahol azokat missziós nővérek veszik át.

— **A Lyra zászlószentelése.** A temesvári Lyra kultur és dalegylet augusztus harmincegyedikére tervezett zászlószentelési ünnepélyét szeptember tizenötödikére halasztotta el. Az elhalasztás oka, hogy az amugy is gazdag műsort a rendezőbizottság kiegészítette és meglepetésül szolgál, hogy az ünnepség lefolyásáról filmfelvételt is készítenek.

GYILKOSSÁG REKORDJA. Az angol hadügyminiszterium megrendelte a hadsereg részére a Madsan mérnök által szerkesztett új típusú gépfegyvert. Ez a gépfegyver puska gya-
nt vállon hordható a katona által. Működése nyolc kiló súlyú és másodpercenként harminc lövés adható le-
ve. A gépfegyvert állványra is lehet
helyezni és akkor percenként három-
sz lövést is képes leadni.

A temesvári utak kövezése és a
Timisiana. Temesvár városa ebben az
évtizedben nem fordíthat sokat az
utak és utcák javítására, mivel az er-
telre szükséges pénz a Timisiana
utakban volt és a város nem tud ahhoz
közéferni. A város a jövő évi költ-
vetésben gondoskodni fog róla,
hogy az utak kövezési munkálataira
megfelelő összeget állítson be. A vá-
ros kőbányáiban is készülnek erre a
új utépítési programra és ebben az
évtizedben ötszáz vagon kockakövet
termelnek.

Fényképező

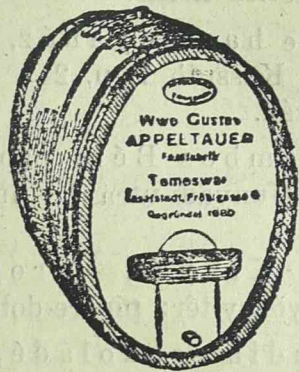
készülékek
és anyagok gyári áron Előhívás,
másolások szakszerűen.

Kecskeméti - cégnél
Temesvár

Halálra gázolta az autóbusz. Meg-
történt, hogy a Sági-úton a lieblingi
autóbusz elgázolta Cserényi-Mé-
nyáros Évát, akit súlyos sérülések-
kel a kórházba szállították. A szeren-
detlen asszony tegnap meghalt. Te-
tetése ma megy végbe.

Lehet pályázni! Az új belvárosi
közlekedési székének szállítására a város
most írta ki az árlejtést. Az árlejtést
szeptember 4-én fogják megtartani a
város gazdasági hivatalában.

ÖZV. APPELTAUER GUSZTAVNÉ
HORDÓGYÁRA
Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 6.
Telefon 907 Alapított 1880

Elsőrendű új hordók és kádak egy-
szintén hus- és káposztakádák hasi-
tott tölgyszőlő minden nagyságban
állandóan raktáron.
Gyárberendezések és raktárhor-
dók különleges készítése.
Javításokat azonnal elintézek.
Szolid árak.
Elsőrendű kivitel.
Többszörösen kiünlítve.

SOHA nem lesz

jobb alkalmat modern olcsó bu-
torvásárlásra, mint most. Ajánljuk
tekintse meg a józsefvárosi leg-
nagyobb

butorraktár

anyagát, Rózsa-u. 3. sz. a., a 2.
sz. villamos végállomásánál.
Legnagyobb választék!
Garancia mellett
részletfizetéssel

Behn József és Fia
butorgyára

Éljen a jazz

vagy

Le a jazzel?

A közönség minden rétegét fog-
lalkoztatja a kérdés: van-e a jazz-
zenének jövője vagy nem? Rejtőz-
nek-e benne mélyebb értékek vagy
csak muló divat? Ma mindenesetre
az a helyzet, hogy uralkodóbb mint
valaha, beköltözött az élet ütemébe
és tudomásul kell vennünk ural-
mát, akár szeretjük hallani, akár
nem, akár szenvedéllyel dicsérjük,
akár gyűlölettel ócsároljuk. A
helyzet ugyanis az, hogy valóságos
pártharcok dülnek körötte, izgatja,
vitákra ébreszti a nagyközönséget
e kérdés.

A klasszikus nagy muzsikusok
véleménye, — kiknek zenei formá-
lódása még a háboru előtt történt
— egyhanguan lesújtó. Volt alkal-
munk a Déli Hírlap hasábjain
Kunwald dirigens, Dohnányi,
Enescu nyilatkozatait kö-
zölni, kik kérdésünkre azt vála-
szolták, hogy a jazz zenei anar-
chia, aberráció, muló hiszterikus
tünet, melyet egy egészségesebb
jövő ki fog törölni a zeneművelők
emlékezetéből. Viszont kétségtelen,
hogy a hüpermodern atonális nagy
komponisták, Alban Berg, Hinde-
mith, Krenek, Bartók rokonszen-
veznek a jazz-zenével, sőt többé-
kevésbé használják elemeit.

A budapesti stúdió vendégsze-
replése alkalmat adott arra, hogy
egy kiváló jazz zongoristát, K i s z e l y
Gyulát, ismerjünk meg,
kinek felette komoly zenei képzettsé-
ge különlegesen érdekes állás-
foglalás a jazz-zene mellett. Követ-
kezőket mondja:

**ÖSSZEHIVJÁK A PARLAMEN-
TET?** Bukaresti körök úgy tudják,
hogy a parlamentet még az őszi ülés-
szak előtt, szeptemberben, egybehí-
vák. Manu eredetileg az egybehívás e-
len volt, közben azonban olyan fontos
problémák merültek fel, hogy a mi-
nisterelnök hozzájárult a parlament
egybehívásához.

— Kiirtják a történelmi hazugságo-
kat. A történettudományi nemzetközi
bizottság elhatározta, hogy az iskola-
tankönyvekből kiirtja a történelmi
hazugságokat. A legközelebbi kongresz-
szuson, melyet Budapesten tartanak
meg, elhatározzák majd a nemzetközi
történelemkönyvtárak létesítését és
ezzel megkönnyítik a felülvizsgáló bi-
zottság munkáját. Negyven ország kö-
telezte magát, hogy történelmi köny-
veit a hazugságok kiirtásának érde-
kében aláveti egy cenzurának, a többi
államoktól pedig kérni fogják a tan-
könyvek kirívó hibáinak megsemmi-
sítését.

— Egyházi zene a székesegyházban
Nagyboldogasszony napján a 10 órakor
kezdődő püspöki nagymise alatt. Eccc
Sacerdos — Pogátschnigg Guidó,
(Nagyzenekarral). Introitus: Gaude-
amus omnes in Domino — Griesbacher
Péter. Mise: Szent Imre tiszteletére
szerzett E-moll — Demény Dezső. Gra-
duále: Propter veritatem — Schiffels
József. Offertorium: Assumpta est
Maria — Gregorián korális, utána
Ave-Maria (női karra) Pogátschnigg
Guidótól. Communio: Optiman partem
— Griesbacher Péter. A misében elő-
forduló szövegeket Bea m t e r Re-
née és C s e r m á k Lajos éneklék.

— Eredetileg diplomáciai pályá-
ra készültem Bécsben és csak a há-
boru után sodródtam véglegesen a
zenei pályára. Zeneakadémiai vég-
zettséggel bírok, operetten kívül
komoly zenét is csinállok, hisz a
klasszikusokon nevelkedtem. Ép-
pen most fog színre kerülni ma-
gyar szonátám. De azért a jazzt
imádom, mert halhatatlanul friss
erőket látok benne. Nem az euró-
pai jazzt értem, hanem a hamisi-
tatlan amerikai négeret. Óriási ér-
tékek rejlenek benne az újabb dal-
lamfűzést illetőleg. Puccini után az
európai melódia tulajdonképpen
esődbe jutott. Ez az utolsó háboru-
előtti hang. Az új idők új életének
valami egészen más kell. A tempó.
Hisz a lét tempója is gyorsabb,
másabb. Hazudnánk önmagunknak,
ha például a bécsi zene egykori
vontatott tehervonati tempóját
akarnánk megrögzíteni a repülő-
gép szenzációs korában. Természe-
tes, hogy másképpen énekelünk és
másképpen táncolunk is, mint ré-
gen. A háboruutáni élet diktálja a
tempót, azt a korbácsoló ritmust,
mely az új hangszerek új hangszí-
neiből felénk árad. A jazz tulaj-
donképpen csak most kezdődik. De
ha mint olyan el is tűnik egy napon
a zenei életből, akkor is megmarad
az az átlényegült ritmus, mely már
ma is forradalmasította a zenét, s
végleg újabb irányokba fogja
kényszeríteni a komponistákat a
zenei alkotás minden vonalán.

Flaneur.

**HA AZ SEM SEGIT, AKKOR
SEMMI.** Bukarestből jelentik, hogy a
kormány a válságos gazdasági és pénzü-
gyi helyzetre való tekintettel gazda-
sági miniszterium létesítését vette
tervbe. A miniszterium hatáskörébe tar-
toznak az összes gazdasági problémák.
Az erre vonatkozó javaslatot a kormány
a törvényhozás őszi ülészakájában nyuj-
taná be. Kérdés azonban, hogy az új
miniszterium létesítésével véget ér-
nek-e a gazdasági és pénzügyi bajaink.

— Hol késik a hatóság Lugoson?
Lugoson napok óta vándor sorsjá-
tékosok ütötték föl a tanyájukat,
amelyek naponta más-más utcában
állítják föl asztalukat. Ugynevezett
népsorsjáték sorsjegyeit árusítják
és azt kiáltozzák, hogy a nyeremé-
nyeket azonnal kifizetik. Négy lei-
be kerül a sorsjegy, mely össze van
göngyölve, felbontásakor kiderül,
hogy milyen nyeremény jár utána.
Az emberek százával vásárolják a
sorsjegyeket, de eddig még senki
nem nyert egyetlen banit sem. A
megvásárolt sorsjegyeken rendre az
a felírás van, hogy nem esik rája
nyereség.

— A lugosi megyei főjegyzőválasz-
tást megfélebbítették. Lugoson nemrég
tartották meg Szörénymegye új nagy-
tanácsának alakuló gyűlését. Ez alka-
lommal D a m i n e s c u Oktáv dr-t ve-
zértitkárnak és Petrovici Emilt
hivatalfőnöknek választották meg.
Serbul Pál vármegyei jegyző azzal
az indokolással, hogy nem tartották
be a közigazgatási törvény rendelke-
zéseit, a jelölésnél és a szavazásnál,
a választást megfélebbítte.

— Véres merénylet színhelye volt
tegnap délután az erzsébetvárosi Hol-
ló-utca. D o b o s a n Piroška harminc-
kilenc éves Posta-utcai munkásnőnek
vadházastársa, B o c Miklós piaci árus
összeszólközött és késével háromszor
mellbeszurta. A sérült nőt a kórházba
szállították. A késelő férfit azonnal
elfogták és az erzsébetvárosi rendőr-
ségre vitték, ahonnan ma az ügyész-
ségre kísérik.

— A háboru utáni idők jele, hogy
az emberek sok helyen megfélekez-
nek az illendőségről és közhivatalok-
ba föltett kalappal mennek be. A lu-
gosi postahivatal főnöke most le akar-
ja erről a közönséget szoktatni és a
hivatal falain táblákat akasztott föl
ezzel a fölírással: Tessék a kalapot le-
venni! Remélhető, hogy ennek a föl-
hívásnak meg is lesz a kellő fogat-
natja.

— Két dudás egy csárdában. Lu-
gos az egyedüli város az egész or-
szágban, amely azzal dicsekedhetik,
hogy két pénzügyi adminisztrátora
van. A pénzügyigazgatóság admi-
nisztrátora eddig T a b a c a r i u dr.
volt. A pénzügyminiszter most
ugyancsak adminisztrátóri minő-
ségben P o p e s c u János pénzügyi
főtisztviselőt is Lugosra helyezte és
egyenlő rangban Tabacariu dr. mel-
lé osztotta be. Amióta ez megtör-
tént, azóta a lugosi pénzügyigazgató
ságnak két főnöke van, akik egye-
lőre nem tudnak megosztzkodni a
hatáskörön.

— Lugoson csatornáznak. Lugos vá-
rosa elhatározta, hogy a csatornázást
az egész város területére kiterjeszti.
Még ebben az esztendőben kétszázöt-
venkilenc méter hosszúságban építik
ki a főcsatornát. A munkálatok vég-
zésére az árlejtést most irták ki.

ÚJ KEDVEZMÉNY

VENDÉ- GEINKNEK

Ezen lap előfizetői-
nek megelége-
désére nyújtott

20%

kedvezményt
szobárainkból

10%

kedvezményt olcsó
éttermi árainkból (menüt
kivéve) módunkban van az
UJSÁG kiadóhivatalával létesített
megállapodás alapján kibővíteni a

MAGYAR KIR. OPERAHÁZ

NEMZETI SZÍNHÁZ

KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt
áru jegyekkel. Tekintettel
a nagy keresletre, kérjük
szoba- és színházjegy ren-
delését két-három nappal
előbb velünk közölni.

Park Szálloda

BUDAPEST

szemben a Keleti pályaudvar érkezési
oldalával. (Nincs kecsköltsége).

Méhészeti tanfolyam. Az Erdély-részi Méhész Egyesület Kolozsvárott augusztus huszonötödikétől szeptember negyedikéig méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyamon, melynek hallgatása díjtalan, férfiak és nők is résztvehetnek. Beiratási díj száz lei, de ezt a szegénysorsu hallgatóknak elengedik. Jelentkezni augusztus huszadikáig az Erdély-részi Méhész Egyesület titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-utca 10. szám alatt) lehet. A tanfolyamot Stief Ottó igazgató választmányi tag vezeti.

— **Ez is szórakozás.** Az állatvédő egyesület bünvádi feljelentést tett a józsefvárosi Fröbl-utcában levő Foliacég tulajdonosa ellen, aki légyapírral teleragasztott egy kiskutyát és azt azután kegyetlenül megvesszőzte. A feljelentés ügyében megindult a vizsgálat.

— **Mindent lopnak.** Mihuti György belvárosi, Városház-utcai lakos ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett, akik tőle mintegy kétezer lei értékű ablaküveget ellopottak. A tolvajok kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— **Az Ipartestület költözködik.** Már régebbi terv, hogy az iparosság intézményei az ipari munkaadók szindikátusának Jenőherceg-utca 20. szám alatti székházában kapjanak helyet. Most költözködik be oda az első emeletre az ipari hitelszövetkezet és a jövő hónapban foglalja el ottani helyiségeit az ipartestület is.

— **Hatalmas zivatar** vonult el a kraszói megyei Furlogon és a villám beleütött egy gazda pajtájába, amelyben egy tehén és hét darab juh volt bezárva. A villámcsapás következtében a pajta földig leégett és a benne levő állatok mind elpusztultak.

— **Házhelyüktől megfosztott igényjogosultak.** Ismeretes, hogy a megyei kisajátítási bizottság a B és C tablóban szereplő házhelyigényjogosultakat házhelyüktől megfosztotta. A házhelyigényjogosultak építkezési szövetkezete most akeiót indított ennek a döntésnek a megválttatása érdekében. Mindazok, akik ilyképpen elvesztették házhelyüket, jelentkezzenek a szövetkezet Városház-utca 8. szám alatt levő irodájában és hozzák magukkal igazoló okmányaikat.

— **A villám agyonsújtott három gyermeket.** A Dortmund melletti Wikkede község határában nagy vihar dühöngött. A zivatar a mezőn ért három gyermeket, akik szénakazal alá menekültek. A kazalba beleesapott a villám és meggyújtotta azt. Másnap a falubeliek rátaláltak a három gyermek szénára égett holttestére.

— **A háboruban összelőtt zárda újjaépítése.** A Bázias közelében levő kusziesi zárdát a háboruban összelőtték és azt most a bánági szerbség áldozatkészségéből állították helyre. A zárda újjaszentelése vasárnap, augusztus 17-én megy végbe és azt Léties György dr. kikindai püspök fogja végezni, aki Belgrádból érkezik oda. A felszentelési ünnepén Temesvárról Kosztics Szlobodán főesperes vesz részt.

• **Kacagástól hangos** a gyárvárosi Szarvas-kávéház kerthelyisége, ahol Várad Aladár teljesen újjaszervezett társulatával rendezi meg vig estélyeit. Színpad kerülnek a legújabb bohózatok, tréfák, magán- és táncszámok. Kezdeté este 10 órakor, belépődíj nincs. Reggelig nyitva. Kedvezőtlen idő esetén előadás a kávéházban.

A vasárnap elmosott kupamérkőzéseket ma bonyolítják le, ha — nem esik

A vasárnapra tervezett kupamérkőzéseket az eső elmosta és ezeknek egy részét ma, Nagybölgasszony napján, bonyolítják le. Összesen hat kupamérkőzést játszanak le az egyesületek és a sorsolás különös szeszélye folytán a nagy csapatok a másodosztályban a lista végén kullogókkal kerültek össze és így ezeknek nincsen sok reményük a mérkőzés megnyerésére. Bajnokcsapatunk, a TMTE a Frateliával került össze és a mérkőzés színpontja a TMTE-pálya lesz. A küzdelem hat órakor kezdődik. A Pátria pályán a TAC az Amatőrrel találkozik és annak valószínű győztese a zöld-fehérek együttese. A Kínizsi a Tricolorral mérkőzik a Banatul pályán és nem valószínű, hogy a Tricolornak sikerülne a lila-fehérek győzelmének elérésében megakadályozni. Az Unió pályán egyenlő csapatok mérkőznek össze erejükkel. Az Unió a Fortunát látja vendégül és bizonyos, hogy a két csapat nehéz küzdelmet vív egy-

mással a győzelemért. A Gyapjuipar-pályán a pályatulajdonos egyesület a Freidorffal találkozik. A jelenleg jó formát mutató Gyapjuipar a mérkőzést bizonyára megnyeri és ezzel a további döntőbe jut.

Vasárnap a kupamérkőzéseket tovább folytatják, melynek alapján a Banatul-pályáján a TMTE—Fratelia mérkőzés győztesével, míg a Pátria-pályán a TAC—Amatőr mérkőzés győztese az Unió—Fortuna mérkőzés győztesével játszik. Ugyancsak vasárnap találkoznak a selejtező mérkőzések során a Gyapjuipar—Kadima csapatok a Gyapjuipar-pályán délután hat órai kezdettel. A Turul Zsombolyára rándul, ahol a ZsSE lesz az ellenfele.

Románia válogatott tizenegye, ma, pénteken, keresztül utazik Temesvárról. A fővárosba utaznak, ahol Károly király egyenes kivánságára kitüntetésben részesülnek.

— **A szemtelenség netovábbja.** Eisel János belvárosi Börze-uti lakos, tegnap reggel a háza elé állította a kerékpárját és néhány ismerőseivel beszélgetni kezdett. Egyszerre csak észrevette, hogy a biciklire felül egy fiatalember és azzal el akar hajtatni. Utána szaladt és sikerült is azt nyakoncsipni, akit azután átadott a közeli rendőrnek. Kiderült, hogy egy tizenhat éves vajdahunyadi fiú, aki a lopot kerékpárt eladva akart pénzhez jutni, hogy haza utazhasson. Megindították ellene az eljárást.

— **Codreanu Zelea egyelőre fogva marad.** Megirtuk, hogy a Codreanu Zeleát felmentő ítéletet az ügyész megfellebbezte. A törvényszék úgy döntött, hogy az ítéletábla döntéséig Codreanu továbbra is fogságban marad.

• **Husz százalék kedvezmény jár** a Déli Hírlap minden előfizetőjének és olvasójának, aki óráját, vagy kronométerét Földessy Kálmán kronométerkészítőnél megjavíthatja. Földessy nevét a határokon túl is a legelőnyösebben ismerik, mint olyan emberét, aki nem mestere, hanem művésze szakmájának. Sikerült vele megállapodást létesítenünk, hogy aki a Déli Hírlap szelvényével nála jelentkezik, az a megállapított árból husz százalék kedvezményben részesül. Ilyen szelvények korlátlan mennyiségben állanak rendelkezésére előfizetőinknek és olvasóinknak a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Minden egyes óra javításához külön utalványt adunk, mert csak így vehető igénybe a kedvezmény.

— **A magyar miniszterelnök pihenése.** Budapestről jelentik, hogy Bethlen István gróf magyar miniszterelnök, aki tíz napig egy stájerországi fürdőhelyen tartózkodott, vasárnap visszatér Inkére. Birtokán egy-két napig marad és azután Budapestre megy.

Az „ELEVATOR” serleges rendszerű kutak lerakata most Pálmay, Józsefváros, Bonnáz-utca 13. szám alatt van. Pálmay.

• **Takaréktűzhelyek, fekete emallirozott, John-féle gőzmosógépek, ruhamángorlók, ruhakicsavarógépek** jutányosan kaphatók. Scherter Ottó vaskereskedése, Temesvár-Belváros.

— **A robbanó labda.** A Genua közelében levő Finalmarin község rétjén hat játszadó gyermek egy gránátot talált. A gránátot labdának használták és ide-oda dobálták. A gránát hirtelen felrobbant, négy gyermeket darabokra tépett, kettőt pedig súlyosan megsebesített.

• **Vacsorára hideg buffet változatos ételekkel, a legkényesebb igényeket is kielégítően készül** a Zsuzsi vezetése alatt fennálló Tejivó és uzsonnázó csarnokban Józsefváros, Hunyadi-ut 16. Ebédmenü 30 és 50 lei.

— **Ujabb földrengés Olaszországban.** Nápolyi jelentés szerint Pozzuoliban tegnap földrengés volt. A lakosság között nagy pánik uralkodik. Számos ház megrongálódott. Emberéletben nem esett kár.

Vágja ki!!

A Déli Hírlap bakfiversenye

Igazolójegy

melynek alapján Róth László fotóműterme (Lloyd-sor 3. sz.)

kisasszonyról ingyen művészi felvételt készít.

Azok a bakfisok, akik a versenyen résztvesznek, kivágják a Déli Hírlap minden számában megjelenő igazolójegyet, amellyel Róth László Lloyd-sori fotóműtermébe jelentkeznek, ahol

ingyen

készítenek róla művészi fényképfelvételt. A fényképeket kiállítják és a közönség dönti el az alábbi szavazólappal, hogy kit tart a legszebbnek.

A Déli Hírlap bakfiversenye

Szavazójegy

A legszebb temesvári bakfis:

A versenyző száma.....

A szavazólappokat kérjük a Déli Hírlap kiadóhivatalában (Temesvár, Szentgyörgy-tér 4) leadni vagy beküldeni. A szavazást a jövő hónapban zárjuk le.

A legszebb bakfisok részére eddig a következő díjak állanak rendelkezésre:

Babesányi Ferenc, csemegekereskedés, Szentgyörgy-tér zsardinettes kosár.

Elbe harisnyaház, Józsefváros, Kossuth L.-u. 21: selyemharisnyák.

Galambos Béla papírkereskedő, Hunyadi-utca 1: íróasztal készlet.

Gea-Krayer, drogeria Szentgyörgy-tér: pipere-doboz.

Kandia csokoládégyár: doboz csokoládé bonbon.

„Norma” technikai vállalat Szentgyörgy-tér: asztali villanylámpa.

Reichenbach Sándor ékszerész, Szentgyörgy-tér 4 (Déli Hírlap mellett): arany karkötő óra.

Schlösser Gyula keramikus, Fürdő-utca 9: disztárgy.

Szánthó László szobrász Király-utca 11: faragott asztali gyertyatartó.

Weiss si Comp kézimunkakereskedés, Börze-utca 1: három darab kézimunka.

Wohlstein Lipót porcelánkereskedő, Szentgyörgy-tér kristályváza.

Az első díjat nem a Déli Hírlap határozza meg, hanem maga a legtöbb szavazatot kapott bakfis, aki maga fogja magának a sok ajánlás közül kiválasztani azt, amelyik legjobban tetszik neki. Azok a bakfisok, akik utána a legtöbb szavazatot kapják, ugyancsak maguk választják ki a helyezések sorrendjében emlékdíjjaikat.

Jelentkezzenek!

Argentina, Brazília és Uruguay-ha
sz egyedüli német társasággal, melynek hajóit csak délamerikai kikötőkbe futnak, egy-
eséges III. osztályu hajók, „Cap
Arcona” a világ egyetlen hajója, amely Ham-
burgtól Délamerikáig csak 12 napig megy.

**HAMBURG - DÉLAMERIKAI
GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG**

KLEIN GYULA
UGYVÉRSÉGE

Központ: Timisoara, Str. I. C. Brătianu 6.
Hétfő: Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. Bucarest: Bul. Dintca Golescu 41 és
Cernăuți, Str. Reg. Ferdinand 27. Chişinău, Str. Negustorilor, C. sa Barb. at
Aémet hajók, német konyha, német kiszolgálás. Gyorsvontat Hamburgig.

Rádió

Közgazdaság

Bécs. (Augusztus 15.) Buda-
pest. 10 óra: Énekes főpapi mise az
ergomi főszékesegyházból,
ad szalonzenekari hangverseny.
11 óra 30: Gramofonzene. 5 óra 10:
Könyvzene. 6 óra 45:
Margit magyar nótáestje
gyári Imre és cigányzenekará-
kíséretével. 8 óra 15: Ballet-
utána Toll Árpád és cigányze-
nekarának hangversenye. **Bécs.** 11
óra: Szimfonikus hangverseny. 12
óra 45: Gramofonzene. 3 óra 40:
Kamarazene. 7 óra: Mozart F-dur
A-dur szonátája. 7 óra 20: Eis-
Stella Mozart áriákat és dalo-
énekel. 8 óra: Szórakoztató
hangverseny. **Breslau.** 8 óra 30:
Kamarazene Berlinből. **Berlin.** 8 óra
15: Táncczene, majd szórakoztató
hangverseny. **Belgrád.** 10 óra 30:
Gramofonzene. 12 óra 45: Zene. 7
óra 30: Rádiózenekar hangverse-
nye. 8 óra 30: Délszláv dalok. 10
óra 15: Gramofonzene. **Bukarest.** 7
óra 30: Gramofonzene. 8 óra: Színházi
adás. 9 óra 15: Loewel Elvira
Kamara hangversenye. **Hamburg.** 8
óra: Operarészletek. 10 óra 50: Ká-
véházi zene. **Kattowitz.** 7 óra 25:
Szimfonikus hangverseny. **Langen-
berg.** 8 óra: Gramofonzene, utána
jazz-band. **Leipzig.** 7 óra 30:
Strauss-hangverseny Stuttgartból,
utána táncczene. **Milánó.** 8 óra 40:
Szimfonikus hangverseny. Utána
Könyvzene. **München.** 7 óra 30:
Dalok. 8 óra 15: Gramofonzene.
Prága. 8 óra: Dalok. 8 óra 30: Nép-
szerű hangverseny. 10 óra 15: Gra-
mofon-táncczene. **Róma.** 9 óra:
Audran Mascot című operájának
előadása. **Varsó.** 8 óra 15: Népsze-
rű hangverseny, utána táncczene.

**Szombat. (Augusztus 16.) Buda-
pest.** 9 óra 15: Rékai Miklós sza-
lonzenekarának hangversenye. 12
óra: A postászenekar hangverse-
nye. 5 óra: A Kisfaludy Társaság
költelmi délutánja. 6 óra: A fővá-
rosi zenekar szórakoztató hangver-
senye. 7 óra 20: Radosné Bock Hil-
a bécsi dalokat énekel schrammel-
zene kísérettel. 8 óra 20: Egyfelvo-
násosok előadása a stúdióból, utá-
na Farkas Jenő és cigányzenekará-
nak hangversenye. **Bécs.** 11 óra:
zenekari hangverseny. 1 óra: Gra-
mofonzene. 3 óra 30: Szórakoztató
zene. 8 óra: 'Adam A' torreador cí-
mű kétfelvonásos vigoperájának
előadása, utána hangverseny. **Bres-
lau.** 8 óra 45: 'A' rádiózenekar hang-
versenye. 10 óra 45: Szórakoztató
zene. **Belgrád.** 10 óra 30:
Gramofonzene. 12 óra 30: Szóra-
koztató zene. 7 óra 30: Harmoni-
kettős és klarinét. 8 óra 15:
Nemzeti dalok gitár kísérettel. 11
óra: Szórakoztató zene. **Bukarest.**
8 óra: Gramofonzene. 8 óra: Ope-
ratrezletek. 8 óra 45: Mandolin és
gitárhangverseny. 10 óra: Tánccze-
ne. **Hamburg.** 8 óra: Kabaré. 11
óra: Jazz-band. **Kattowitz.** 8 óra:
Könyvzene. 11 óra: Táncczene.
Langenberg. 8 óra: Vidám-est, utá-
na gramofon-táncczene. **Leipzig.** 7
óra 30: Gramofonzene, utána jazz-
band. **Milánó.** 7 óra 30: Kamaraze-
ne. 9 óra 25: Vegyes hangverseny.
München. 6 óra 45: Szimfonikus
hangverseny, utána kávéházi zene.
Prága. 8 óra: Citerahangverseny.
9 óra: Fuvószenekari. 11 óra 20: Kávé-
házi zene. **Róma.** 9 óra: Szórakoz-
tató zene, utána jazz. **Varsó.** 8 óra
15: Népszerű hangverseny. 11 óra:
Kávéházi zene.

Magyarország nélkül elképzelhetet-
len az agrárfront

Kállay Miklós magyar keres-
kedelmi államtitkár nyilatkozott a
román—magyar kereskedelmi szer-
ződésről és a tervezett román—ju-
goszláv gazdasági tárgyalásokról.
A román—magyar kereskedelmi
szerződés — mondotta — már ké-
szen fekszik parafálva. A tárgya-
lások során egyszer sem merült föl
annak még a gondolata sem, hogy
a román—jugoszláv—cseh tárgya-
lások miatt halogatni kívánják a
kereskedelmi szerződésre vonatkozó
tárgyalásokat. Meg vagyunk róla
győződve, hogy a szinajai tárgya-
lások teljesen fedik a bukaresti

tárgyalások intencióit, amelyeken
mi is résztvettünk. Jugoszlávia el-
sősorban agrárállam és most törek-
szik az iparosításra, Csehszlovákia
pedig kimondottan iparállam,
amely azonban immár mezőgazda-
ságának védelmére is gondol. A szin-
ajai tárgyalásokon bizonyára
egyik sem adta föl ezeket a törek-
véseket. Ami a tervezett agrárfron-
tot illeti, egy ilyen Magyarország
nélkül el sem képzelhető, mert hi-
szen Magyarország mezőgazdasági
állam és az agrárfront nélküle hiá-
nyos volna.

Vigyázat mázolvá!

A svéd gyufakirály titokzatos
ajánlata

Románia közgazdaságát újabb
meglepetés érte. Nem elég, hogy
Kreuger Ivar, a svéd gyufakí-
rály, évtizedekre rátette a kezét az
ország gyufagyártására és az a
meglepetés is érhet, hogy a szerző-
désben biztosított jogánál fogva
kénye-kedvére emelheti a gyufa
árát, most ez a derék svéd pénz- és
gyufamágnás az ország másik fon-
tos intézményét akarja megkapar-
intani. Ismeretes, hogy közel egy
éve folynak a különböző tárgyalá-
sok külföldi pénzcsoportokkal a
Mezőgazdasági Hitelintézet létesí-
tésére vonatkozólag — sikertelen-
ül. Hol Lugojanu miniszterelnök-
ségi államtitkár párisi tárgyalásai
„fejeződtek be sikerrel“, legutóbb
Raducanu volt miniszter „tárgyalt
eredménnyel“, de csak elvben,
pénzt nem láttunk és a Mezőgazda-
sági Hitelintézet, amelyre bizony
a gazdatársadalomnak nagy szük-
sége lenne, még nem alakult meg.

Ezt a helyzetet használja ki Kreu-
ger Ivar. Levelet intézett Popo-
vici Mihály pénzügyminiszterhez
és bejelenti, hajlandó a Mezőgaz-
dasági Hitelintézet létesítésében
két millió dollárral résztvenni. Ez
az összeg a kontemplált egy milli-
árd leies első kibocsátásnak har-
minc százaléka. A kormánynak
szüksége van a pénzre és augusz-
tus tilenkilencedikén a kormány
gazdasági bizottsága már ülést tart
és foglalkozik a svéd gyufamágnás
ajánlatával. Az ajánlat tetszetős
és hasznos, pénzt jelent, de nem is-
meretes még, hogy a két millió dol-
lár ellenében milyen újabb előnyö-
ket kíván a svéd nagy iparmágnás
Romániától. A kormány gazdasági
bizottságának az ülésén Maniu
Gyula miniszterelnök fog elnökölni
és lehet, hogy utána a közvélemény
is megtudja, hogy a milliós rész-
vényjegyzés ellenében Kreuger mit
kért és mit kap.

Nagy forgalom, kevés haszon:

A nyári nagyvásáron rengeteg az áru,
vételkedv is volna, csak pénz nincs

A temesvári nyári nagyvásár
külső méreteiben messze felülmulta
az összes ideai nagyvásárokat. A
hatalmas vásártéren ember ember
hátán nyüzsg, érdeklődik, alku-
szik, de nem vásárol. A rengeteg
eladásra kerülő holminak csak a
tiz százaléka kerül eladásra. Ré-
gente a nagyvásárból szerezték be
ruha- és cipőszükségletüket a
földművesek, most azonban nincsen
pénzüjük és az egymás mellett tu-
catjával szorongó cipő- és ruhasát-
rak tulajdonosai ölbe tett kezekkel

nézik a tömeget, mert nincsen sem-
mi munkájuk. Pedig aránylag ol-
csón árulják a portékájukat. Csip-
kék, terítők, sálak meglepő olcsó
árban kerülnek eladásra és voltak
olyan árusok, akik hatalmas, szí-
nes gyapjuszálakat háromszáz leiért
vesztegettek. A legjobb üzletet ta-
lán a gyorsfényképész csinálta. Az
emberek praktikus gondolkodásuk
lettek és úgy gondolják, hogy en-
nek az ajándéknak gyakorlati hasz-
na is van. Az állatvásáron a forga-
lom kisebb volt, de viszont a vétel-

kedv sokkal nagyobb. Az idén jó-
val több járlatot irtak át, mint más-
kor. Tegnap ezer járlatot irtak át
és ez a szám ma, pénteken, még
lényegesen emelkedni fog. Renge-
teg szarvasmarhát ekszportálnak
Olaszországba, Bécsbe és Prágába,
míg egy vállalkozó egy vagon fia-
tal lovat szállított Ausztria számá-
ra. A fiatal lovakért tízenegy-ti-
zennyolcezer lejt kértek, míg a
szarvasmarha kilójáért huszonnégy
—huszonöt lejt.

Csekély emelkedés a tőzsdei gabona-
árakban. A temesvári árutőzsdén teg-
nap számos üzletkötés történt. Főleg
buzában és zabban volt nagy kereslet,
de tengeriből is sokat vásároltak. Az
árak ennek következtében pillanatnyi-
lag emelkedtek. Az árak az árutőzsdé-
titkárságának hivatalos jelentése sze-
rint a következők: idei 79—80 kilogra-
mos buza 447, 76 kilogramos buza 415
lei, zab 330 és tengeri 345—350 leibe
került métermázsánkat.

Magyarország fát akar szállítani
Oroszországból. Budapesti közgazda-
sági körökben az a hír terjedt el,
hogy társaság alakult puhafának, só-
nak és szénnek Oroszországból való
behozatalára. Most cáfolják a hírnek
a sóra és a szénre vonatkozó részét.
Arról van szó, hogy a fakereskedők
szindikátusa puhafát akarna impor-
tálni, az erre vonatkozó tárgyalások is
azonban még csak a kezdet stádiumá-
ban vannak és komoly körökben nem
biznak benne, hogy a terv megvaló-
sulhat.

Csereáruforgalom Románia és Ma-
gyarország között. A kormány gazda-
sági bizottsága ülést tartott és azo-
elben elhatározta a Magyarországgal
való cserekereskedelmet. Egyelőre ar-
ról lenne szó, hogy az Országos Köz-
ponti Szövetkezet igazgatósága mező-
gazdasági gépeket vásárolna Magyar-
országtól, viszont Románia ezen mező-
gazdasági gépek ellenértéke fejében
sőt szállítana Magyarországnak. Mind-
két állam kormánya a mezőgazdasági
gépek és a só után nem róna ki vám-
illetéket. Ezt követnék hasonló terme-
szeti tranzakciók.

Sürgősen kell pénz. Bukarestből je-
lentik, hogy a pénzügyminiszterium
augusztus tizennyolcadiki hatállyal
megszakította az összes pénzügyi vé-
zérfelügyelők, pénzügyigazgatók és
pénzügyigazgatósági tisztviselők sza-
badságát, akik kötelesek szolgálatte-
ltre jelentkezni. Az intézkedés a jövő
évi költségvetés és az adóbehajtás
szorgalmazásával áll összeköttetésben.
Lazar Kornél dr. temesvári pénzügy-
igazgató megszakítva szabadságát,
szintén átveszi a temesvári pénzügy-
igazgatóság vezetését.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Au-
gusztus 14.) Leszámitolóbank 87.5, Ke-
reskedelmi Bank 104, Angol-Magyar
Bank 75, Pesti Hazai 177, Drasche 110,
Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 94.8,
Rima 67.1, Saigó 37.1, Általános Készlet
535, Beocsini 143, Nasicai 120.5, Spodium
—, Szikra —, Ganz-Danubius 90, Ma-
gyar cukor 100, Délcukor 100, Lipták
—, Egis —, Nóva 25.6, Temesvári
Szesz —, Temesvári Sör —.

Tőzsdei árfolyamok

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T. főkja (volt Kereskedelmi és
Gazdasági Bank) devizaosztályának árfolyamai.

Zürichben a lei 306.25, Párisban 15.15

Temesvári magánárfolyamok 1930 augusztus 15-én reggel:
Az alábbi számok a mai árfolyamok középkurzusát jelentik.

Angol font 817 Dollár 168, Hollandi forint 67.68, Dinár 2.98.20,
Francia frank 6.61, Olasz lira 8.82, Cseh korona 4.985, Német марка 40.15,
O. schilling 23.77, Magyar pengő 29.48, Svájci frank 32.68, Belga frank 23.50.

Terményárak:

Idei buza 415—420, tavalyi buza 400, tengeri 340, zab 320, korpa zsák
nélkül 260, árpa 300, lábliszt zsák nélkül 280, tökmag 950 lei száz kilónként.

Apróhirdetések

Ne aljón fel hangzatos reklámoknak,
mert ha
jövőjét meg akarja tudni,
csak az
igazi jósnőt
keresse fel
Bonaár-utca 16. sz. I. em. ajtó 2

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő
ki a főzést tökéletesen érti, azonnali belépésre keresek. Berger János, III., Hattyu-utca 28. (2410)

Adás-vétel

Tanyát

25—35 hold földdel, bérbe 5—6 évre keressék. Cimeket a kiadóba kérek. (2401)

Vetőgépek

legmodernebb kivitelben, minden nagyságban timisoarai raktárunkról azonnal szállíthatók. Ugyancsak raktárról szállítjuk a világhírű **Hart-Parr-tractorokat**, valamint benzín- és petrolmotorainkat, szivattyúinkat és egyéb ismert gyártmányainkat. **Interprinderile Ganz S. A. R. Timisoara IV., Str. I. C. Bratianu 10. (804)**

Fehér konyhakredenc

egy összecukható asztal-ágy (csehléd-ágy), stelázsik olesón eladók. Erzsébetváros, Kölcsey-u. 7. sz. (2403)

Butorokat

legolcsóbban kaphat
S. WINKLER-nél

Komplett keményfa hálószobákat 10.000 leiert, ugyan egy butoradarabokat is II., BUIZIASI-UT 12. sz. 2-es villamos végállomásánál. A TURUL cipőgyárral szemben.

Uj ház

mely áll 2 szoba, 2 konyha, és éléskamrából évi jövedelem 20.000 lei, 130.000 leiert eladó. Érdeklődni a Petőfi-csárdában. (2375)

Scharff Jenő-féle

faj-dinnye

(Turkesztán)
nagyban és kicsinyben kapható
Józsefv., ECKSTEIN, halkezeskedés
Scudier-tér 1
Gyár., TEODORESCU János fűszerüzletében, Mérieg-utca 4, Baromfi-piacon
Telefon 19-17

Ebédlő

kifogástalan állapotban és egy széles ottomán jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. (2090)

Szobabutor

olesó áron eladó. IV., Kossuth L.-u. 2, I. em. (2408)

Antik butorok

szekrény, asztal, székek, trüfő megvételre kerestetnek. Cim a kiadóban. (2037)

I-osztályu bükkfa

vágva és házhoz szállítva

1 m³ = 380 lei

Józsefváros. Vendéglősök fatelepe Zöldpázsit-utcával szemben.

Bérház

10 lakással, csatornázás vízvezetékkel a józsefvárosi piacon 3000 lei havi jövedelemmel, 580.000 leiert,

Családi ház

2 modern fürdőszobás, parkettás lakással 90.000 lei jövedelemmel 585.000 leiert eladó. II., Kossuth-tér, Kardos trafik. (2413)

Földrengés

írta: KUBAN ENDRÉ

A Déli Hírlap eredeti regénye

23. folytatás.

Teremtő szent Isten! Nem is merete ez a gondolatot végiggondolni. Megrémult. Hiszen az, hogy az ilyesmi egyáltalán eszébe jutott, máris maga után vonhatja büntetésül azt, hogy távolban levő ura hajlandóságot mutasson az orosz asszony iránt, akinek a házában él és megfélekedzen a hitvesi hűségéről. Merhát nagy kutya a férfiember, még ha hadifogoly is és egyformán szoknya neki a szoknya, akár a saját felesége, akár a más asszonyáé.

Örzsé asszonyban erős volt a hit, hogy amíg megáll a becsület gátján, addig nem tántorodik meg Flóris sem.

Hát csak azért volt most már kevesebbet a muzska Árpáddal.

7.

Arató ember, arató halál.

Beérett a buza és Péter és Pál apostolok ünnepe után megkezdődött az aratás.

Az egész falu a mezőn volt, csak éppen a kis gyerekek és a magukkal tehetetlen öreg asszonyok és férfiak maradtak odahaza. Aki csak birta a kaszát, az sorra vágta a rendet, az asszonyok és nagyobbacska gyerekek pedig szedték a markot, összefogták a kalászokat, kévüket kötötték, keresztet raktak. Mindig kevesebb lett a lábön álló gabona és egyre több lett a letarolt föld.

Szombat este befejezte a falu az aratást.

Vasárnap megtartották az arató ünnepélyt.

A templom zsufolva volt emberekkel. A férfiak a kalapjuk mellett, a nők pedig a keblükön buza kalászt hordtak.

A harmónium is sokkal vigabban szólt a kisaszonyka fürgé ujjai alatt és az ének is sokkal derűsebben, diadalmasabban szállott az ég felé, amikor rázendítették:

Learattuk a buzánkat,

Urunk, Istenünk,

A termésért most tenéked

Hálát rebegünk,

A buzával tápláld te

A mi testünket,

Tápláld a malasztoddal

A mi lelkünket.

Mikor a plébános fellépett a szószékre, olyan figyelem fogadta, hogy még a légy zümmögését is meg lehetett hallani.

— Add meg nekünk a mindennapi kenyereket, — kezdte az őz pap a prédikációt — imádkozunk mindennap hozzád, felséges Isten, És te meghallgatod mindig bünös, esendő gyermekeidnek a kérését. Megtermékenyíted földjeinket, megérleled vetésünket és erőt adsz a karjainkba, hogy learathassuk a tápláló szemekben bőséges kalászokat. Segíts meg azzal is, hogy gabonánkat kicsépelhessük, megőrölhessük és lisztjéből friss kenyeret süthessünk. És add, ó, Teremtő Atyánk, hogy az új kenyérré végre hazajöhessenek azok, akik a különböző harctereken harcolnak és hazatérhessenek azok is, akik messzi, idegen országokban fogságban tengődnek. Add, hogy ezek min! ha-

zajöhessenek és szelhessenek maguknak meleg, lágy, foszló kenyereinkből, amelynek selymes bele, ropogós barnára sült héja nekünk is sokkal edesebben fog ízlelni, ha falatunkat megoszthatjuk távollevő szeretteinkkel. Miatyánk Ur-isten, aki megadta nekünk új kenyereinket, vezesd vissza hozzánk azokat, akikkel az új kenyeret meg akarjuk osztani, a feleségnek hozd haza szerető urát, a gyermeknek gondos apját, az öreg szülőknek munkabíró fiát...

A plébános szavait eleinte jtt-ott hallszó szipákolás, majd emitt-amott föl-fölcsukló zokogás, végül általános sirás kísérte. Nem volt a templomban emberi szem, amelyből ne szivárgott volna könny.

— De bizunk benned Alkotó Ur-isten, — folytatta a pap — tudjuk, hogy hazahozod azokat, akik nekünk drágák és kedvesek, mert nem hagyhatod a házakat a tartó oszlopok és a családokat a fentartó családfők nélkül.

És sorra csepegtette hallgatóinak lelkébe a biztatást és a reménységet. Sorra száradtak föl jótékony szavai alatt a szemekből a könnyek és mire a szentbeszédet befejezte, a szivekben már csak a bizalom, a hit és a meghatottság maradt vissza.

Délután az iskola udvarán nagy arató ünnepély volt.

Kovács Klári tanítónő heteken keresztül taníttatta erre az iskolás gyermekeket. Nagy meglepetés volt ez az ünnepély a falu számára. Ott is szorongott az egész falu. Még a muzska hadifoglyok is ott hórighorgoskodtak hátul és őszinte részt vettek ki a maguk számára a falu örömeiből. Ez az örömrész meg is illette őket, mert hiszen a távollevő gazdák helyett az ő kezük munkája és az ő homlokuk verejtéke is hozzájárult ahhoz, hogy sikeres volt az aratás.

Az iskolateremből kihordott padokon, mindenünnen kiköleszött lócákon és székeken ültek az emberek, akiknek hely jutott. Elöl foglalt helyet Farkas Balázs plébános, az unokahuga, Fabricziusné, a jegyző, valamint a falu vezető öregei, aztán következtek az idős asszonyok, majd a fiatal menyecskék, a lányok, sihederek, gyerekek pedig szélről állottak.

Az udvar végiben, a fal mellett, szemben a közönséggel emelvény volt fölállítva.

És az emberek egyszerre csak azt látták, hogy az emelvény megtelik aratókkal. Férfiakkal, szakállas, bajszos emberekkel, asszonyokkal, pártás lányokkal. Ezek valamennyien iskolásgyermekek voltak és a vállakon gyerekeknek való játékkaszákat, gereblyéket, villákat és más gazdasági szerszámokat cipelték. Felnőtteknek voltak álcáva és minden mozdulatuk, minden szavuk a felnőtteké volt.

Énekelve, dalolva léptek föl az emelvényre, mintha igazán aratásról jöttek volna. Az egyik leány kalászból font buzakoronát hozott. Az ének után előlépett az

egyik legény és elmondta a bősöntöt:

Dicsértessék az Ur Jézus!

Erőt adott tagjainkba,

Karjainkba, markainkba,

Hogy buzánkat arathassuk,

Neki hálánk elmondhassuk.

Aztán megszólalt a második legény:

Vége van az aratásnak,

Lesz már új liszt friss kalácsnak

Friss kalácsnak, lágy kenyérnek

Dicsőség Isten nevének!

Mikor ez a legény visszalépett előkerült a helyére a harmadik legény és hangosan dikciozta a versét:

Az érdem nem az emberé,

Az érdem a jó Istené,

Ő érlette meg buzánkat,

Ő áldotta meg munkánkat!

A buzakoronát tartó leányka rült aztán az emelvény szélére. molygó Flórisné, aki a közönség között ült, a keblére szoritotta kezét és anyai aggodalommal házkodott halkan:

— Jaj, csak bele ne süljön a csi Örzsé, mert szegyenletemben föld alá sülyednék menten!

(Folyt. köv.)

Lakás

Két szobás lakás

kiadó. IV. Rózsa-utca 2. Érdeklődni a vendéglőben. (2382)

Kiadó

szoba, konyha, éléskamrás lakás villany- és vízvezetékekkel. Hattyu-utca 6. (2404)

5 szobás modern

lakás előnyösen kiadó. Cim a kiadóban. (2383)

Keresek

egyszerű, tiszta butorozott szobát magányos nőnél. Cimeket „Tiszta jeligére a kiadóba kérek. (2411)

Modern 3 szobás

lakást november 1-re keresek. Telefonon 110. (2412)

Különféle

Tarhonyát

esetleg más téli tésztát megbízhatóan készítek. Hívásra házhoz megyek. IV., Eötvös-u. 14. ajtó 3. (2388)

Nádszék

és bármely keret befonását jutányosan vállalom. Erős, tartós munkát végzek. Kiképzésemet a vako intézetében nyertem. Szíves támogatást kérek. Brajka Miklós Temesvár, Tirol-utca 89. sz. (2389)

Sodronykerítések

hullámos és gépfonattal, acélsodrony, ágybetéteket, szitákat, rostákat jutányosan készit: Mészáros Pál, Temesvár, Bem-utca 36. sz. (2383)

Mielőtt házat

vagy földet venne, forduljon bizalommal „Real“ irodához a püspök palotába, ahol igényeit kielégíthet és sok pénzt is takarít. (1621)

Vevőink részére

sürgősen keresünk: 2 kisebb bérházat 4—600.000 leigi, egy bérházat 8—900.000 leigi, három bérházat 1,200.000 leigi, egy családi házat 2,000.000 leigi, egy családi házat 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel 4—450.000 leigi, utóbbi Józsefváros vagy Erzsébetvárosban. Közelebbit: „Real“ Püspöki palota. (1624)

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a „HELICON“ Bá nati Nyomda Részvénytársaságnál, Timișoara.